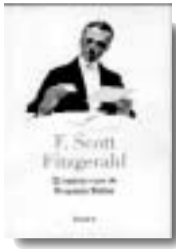

ANAQUEL

F. Scott Fitzgerald
El curioso caso de Benjamin Button
Lumen, Barcelona, 2008

La melancolia por el final de una época, los claroscuros de la pareja, el fracaso o la fascinación por el lujo fueron algunas de las obsesiones de F. Scott Fitzgerald que se abordan en estos relatos; por ejemplo, en el texto que da título al volumen, B. Button nace viejo y rejuvenece lentamente a medida que pasan los años.

Charles Dickens
Grans esperances
Proa, Barcelona, 2008

Es reedita la traducció de Josep Carner del clàssic de Dickens *Grans esperances*: la història de Pip, un nen orfe de classe humil que creix entre la crueltat de la seua germana i la bondat del seu cunyat, un ferrer que li ensenya l'ofici. Pip té esperances de convertir-se en una persona important i, poc a poc, la vida li ho permetrà.

Josep Pla
Vida de Manolo
Libros del Asteroide, Barcelona, 2008

En 1927, Josep Pla escribió la biografia de Manolo Hugué, a quien había conocido en Barcelona en 1919, cuando el escultor acababa de regresar a España. Esta edición es una nueva traducción al castellano de Jordi Amat, quien también es autor del prólogo, e incluye una presentación de Jorge Herralde.

David Rieff
En un mar de mort
La Magrana, Barcelona, 2008

L'experiència de ser a prop d'algú greument malalt és el que mostra *En un mar de mort*, llibre de records i alhora treball d'investigació que David Rieff ha escrit en homenatge a la seua mare, l'escriptora Susan Sontag (1933-2004) i la seua batalla contra el càncer. L'edició en castellà la publica Debate.

L'escriptora Yiyun Li tracta les relacions familiars conflictives als seus contes

La Xina contada des d'Occident

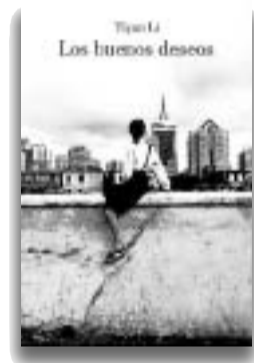
Lourdes Toledo
Yiyun Li és hui un nom relativament desconegut, però més tard o més d'hora, estic convençuda que veuran la llum noves traduccions d'aquesta veu narrativa sensible, aguda, penetrant i crítica que és. De moment, l'editorial Lumen ha apostat per ella i ha traduït a l'espanyol el recull de relats *Los buenos deseos*.

Nascuda a Pekín en 1972, Yiyun Li es va traslladar en 1996 als Estats Units per a estudiar medicina, però en acabar els estudis, Li va canviar de rumb i, després de seguir els cursos d'escriptura creativa de la prestigiosa Universitat d'Iowa, va començar a publicar els seus contes en revistes de renom com ara *The New Yorker* i *The Paris Review*, aquesta última, a més, va guardonar un dels seus treballs amb un premi. Des d'aleshores, a més de guanyar lectors, Yiyun Li ha despertat un interès especial en el món del cinema independent i fins ara, dues pel·lícules dirigides per Wayne Wang, *A Thousand Years of Good Prayers*, (traduïda en Espanya sota el títol *Mil años de oración*) i *The princess of Nebraska* s'han inspirat en la literatura d'aquesta escriptora d'origen xinès, establida a Califòrnia i que ha adoptat l'anglès com a llengua literària.

Yiyun Li té una manera de narrar plena de força i atreviment, arrodonida per un llen-

guatge simple, directe i equilibrat. Els diàlegs entre els seus protagonistes són contundents, sense embuts, tan sincers que de vegades fereixen i trasbalcen, però d'altres, reconforten i treuen a la llum el millor de les persones: la rebel·lia davant d'una injustícia i una repressió política els ha aixafat la llibertat i les il·lusions i la saviesa ancestral de les societats orientals amb què han sabut temperar el geni i suportar allò insuportable mentre els repetien una i

Yiyun Li
Los buenos deseos
Traducció de Laura Martín de Dios
Lumen, Barcelona, 2007

mil vegades: «*Lo que sacrificamos es lo que da sentido a nuestras vidas*».

Davant l'absurd i el patetisme, no hi ha millor resposta que l'humor i la mordacitat amb què Yi tracta les transformacions de la societat xinesa en els últims vint anys, com ocorre en el relat *Después de toda una vida*, una de les millors mostres del recull, o de quina manera presenta la llibertat que proporciona a una dona la distància en *Mil años de buenos deseos*. En aquest relat, Yilan, la filla del senyor Shi, viu als Estats Units una vida sincera i plena de paraules, tot fugint del record amarg que la mentida i el silenci imposat per Xina en la seua infantesa: «*Si te educas en una lengua que jamás utilizas para expresar tus sentimientos*—diu Yilan a son pare— *es mucho más fácil adoptar otra para hablar de ellos y la utilizas más, te conviertes en otra persona*». Però és que «*todo era confidencial, así que tampoco podía compartir mis pensamientos con la familia (...)* guardar silencio formaba parte de nuestra preparación», li respon el senyor Shi. Cosa semblant li ocorre també en *El acuerdo* a Ruolan, una jove desconcertada per les mentides dels seus pares adoptius, que li han amagat els motius veritaders del seu matrimoni malaguanyat.

Assegura l'escriptor xinès Mo Yan que els autors xinesos

es diferencien dels occidentals en què representen la psicologia dels caràcters mitjançant el seu llenguatge i els seus actes, mentre que els estrangers (els occidentals) descriuen directament la psicologia del personatge. Efectivament, així és com Li mou els fils d'una galeria nombrosa i humanament inoblidable de personatges, amb un sisé sentit que li permet entrelligar destins i històries amb destresa i decisió. Entre retrets, secrets, manipulacions, amors i odis familiars, i en especial filials, Li fa reaccionar, dubtar, estimar, amar, abandonar, traïr i decidir els seus personatges davant els dilemes i les proves de foc que els posa el destí per sortir de relacions viciades o imposades, (recordem que a la Xina més recent les mares encara buscaven marit a les filles).

És cert que no tots els relats captiven amb la mateixa intensitat, però sens dubte predomina en el llibre una manera coratjosa de contar i un gran poder visual, molt a flor de pell, susceptible, a més, com ja s'ha demostrat, d'inspirar bones pel·lícules. Les històries que ací conta Yiyun Li mostren un desafiament, un crit de denúncia ple d'humanitat, esperança i fins i tot humor, malgrat el drama, a través d'una sèrie d'encontres i converses sinceres entre personatges que lluiten per recuperar les regnes de les seues vides.

La mirada irònica de Marc Romera Huit personatges al límit

J. Ricart
A jutjar per les referències de la solapa, el balanç bibliogràfic de l'autor resulta envejable. Marc Romera (Barcelona, 1966) conta amb cinc poemaris editats, una novel·la i dos reculls de relats. Entre aquests es troba el seu darrer que curiosament s'ha publicat també en castellà. La cita de B. Shepherd que encapçala *La intimitat*, pot donar-nos algunes pistes: «*La intimitat, és a dir, l'emboïllat de la mentida*». L'escriptor sembla voler retratar com són en realitat aquests personatges fora de les normes que regulen els espais socialitzats. Potser no siga casual que quasi tots els relats s'ubiquen en espais interiors, claustrofòbica-ment tancats, perquè afloren millor els seus desitjos més foscos.

Aquestes nou narracions estan cimentades en el treball de la parla dels seus personatges. De fet, la meitat dels relats estan escrits des de la primera persona (*Aniversari*) o en el seu defecte la veu està desdoblada en un «tu» metanarratiu (*Acalasia*). És, per aquesta raó, que ací les descripcions espacials són in-

determinades o merament circumstancials, (un hotel a un país estranger, el barri del Raval) així com les característiques físiques dels protagonistes estan esbossades i reduïdes a la mínima expressió—de vegades inclús ens manca el seu nom.

L'autor dinamita des de dintre les convencions del gènere fins a «pervertir-lo» en el sentit etimològic de la paraula. Si el relat canònic tendeix a la concentració de motius i a certa economia lingüística, aquestes seqüències esclaten en digressions inversemblants, o de vegades excedeixen la seua llargària fins a l'extrem. Per exemple, la història d'*El viatger* és una de les més aconseguïdes pel seu joc entre realitat i fantasia (no podem desvelar la sorpresa final); malgrat les més de trenta pàgines sense cap tipus de paràgraf.

De la mateixa manera, és evident la falta d'acció en la majoria de les peces. Al cap i a la fi, les línies argumentals són anecdòtiques o insubstancials: un xic tímid que no sap què comprar-li a la seua noia, les fantasies macabres d'un turista qualsevol, la

Marc Romera
La intimitat
Empúries, Barcelona, 2008

vida d'un gos-polític, etc; fins i tot, algunes no són susceptibles de ser resumides en unes línies. Com hem afirmat abans, el pes d'aquestes narracions recau sobre els personatges. Tot i la seua diversitat, quasi tots pateixen certs temors i obsessions, estan immersos en un marasme, bloquejats dintre de la seua mesquina existència. Malgrat aquest immobilisme, seria més propi parlar-ne com a contraposició d'acció mental. Romera dibuixa

a la perfecció, com si fóra un encefalograma, l'activitat cerebral dels seus personatges—per mínima que siga— la qual hi pot anar des de l'eufòria exultant fins a l'abúlia més azoriniana.

Abans de concloure, hem de reconèixer, amb independència dels gustos particulars, aquesta interessant proposta, en especial, pel que fa al vessant lingüístic que explora i experimenta amb excel·lents resultats. Més que una llengua polida i neta, estem davant d'una excel·lent traducció de la parla emocional dels seus personatges. Un idiolecte particular marcat davant de tot per la subjectivitat de cadascun i l'empremta de l'oralitat, és a dir, una vèrbola abarrocada feta d'expressions col·loquials, mots grollers, renecs; i una sintaxi trencadissa plena d'anacolutos, polisíndeton, tal qual la sentiríem al carrer.

En definitiva, l'autor ens presenta la seua mirada irònica cap aquesta societat malalta i embogida. En aquest sentit en trobem moltes concomitancies amb les novel·les de Lluís Antoni Baulenas. Així doncs, Romera despulla davant dels seus lectors els seus personatges fins ferir-los en la seua pròpia intimitat amb les seues dèries, angoixes, frustracions, i sobretot la seua terrible soledat.